

Celestynów, 08.10.2011 r.

Protokół

z pierwszego spotkania dyskusyjnego w ramach prac nad Projektami Planów Zadań Ochronnych dla obszarów: PLB140011 i PLH140001 Bagno Całowanie

Dnia 8 października 2011 r. o godz. 10.00 w Gminnym Ośrodku Kultury w Celestynowie, odbyło się pierwsze z dwóch planowanych spotkań w ramach konsultacji społecznych w procesie sporządzania Planu Zadań Ochronnych (PZO) dla obszarów Bagno Całowanie (PLB140011 i PLH140001).

W warsztatach brało udział 18 osób, będących przedstawicielami następujących instytucji i podmiotów:

- *RDOŚ Warszawa* – Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie – Pani Aleksandra Atłowska, Regionalny Konserwator Przyrody - Pani Anna Ronikier - Dolańska, Naczelnik Wydziału Zapobiegania i Naprawy Szkód w Środowisku oraz Informacji o Środowisku i Zarządzaniu Środowiskiem – Pan Waldemar Merecz, Joanna Szczepanik, Marta Knigawka;
- *RDLP w Warszawie* – Izabela Juszcak;
- *Polski Klub Ekologiczny Koło Otwockie Sosny* – Bohdan Szymański;
- *Rada Sołecka Sobienki* – Małgorzata Barczuk;
- *Wójt Gminy Osieck* – Marek Lasocki;
- *Nadleśnictwo Celestynów* – Arkadiusz Szelling, Piotr Michalak;
- *Rada Powiatu Otwock* – Tomasz Atłowski;
- *Centrum Ochrony Mokradeł* – Paulina Dzierża;
- *Mazowiecki Park Krajobrazowy* – Dyrektor Mazowieckiego Zespołu Parków Krajobrazowych –Pan Sylwester Chołast, Przemysław Skrzypiec-Nowak;
- *Agencja Hajstra* – Wojciech Sobociński,
- *Zakład Botaniki Leśnej SGGW* - dr Wojciech Ciurzycki
- *Uniwersytet w Białymstoku, Towarzystwo Ochrony Motyli* – dr Marcin Sielezniew;
- *FPP Consulting* – Dorota Kotowska, Michał Maniakowski;

Spotkanie rozpoczął przedstawiciel wykonawcy, p. Michał Maniakowski, koordynator projektu Planu Zadań Ochronnych. Po ogólnym przedstawieniu firmy FPP, powitano gości oraz wyjaśniono cel spotkania. Następnie zaproponowano zebrany następujący plan przebiegu warsztatów:

- Informacje nt. sieci Natura 2000 oraz tworzenia Planu Zadań Ochronnych jako instrumentu ochrony prawnej obszarów Natura 2000 – p. Joanna Szczepanik, Regionalny Planista Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska – Warszawa;
- Charakterystyka obszarów Natura 2000 Bagno Całowanie (PLH140001 i PLB 140011) – p. Dorota Kotowska, FPP Consulting;
- Ptaki jako przedmiot ochrony w obszarze – p. Wojciech Sobociński, ekspert ornitolog, Agencja *Hajstra*;
- Siedliska botaniczne jako przedmiot ochrony – dr Wojciech Ciurzycki, ekspert botanik, Zakład Botaniki Leśnej SGGW;
- Entomofauna jako przedmiot ochrony – dr Marcin Sielezniew, ekspert entomolog, Uniwersytet w Białymstoku, Towarzystwo Ochrony Motyli;
- Dyskusja

Jako pierwsza głos zabrała p. Joanna Szczepanik, Planista Regionalny z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie. Wystąpienie rozpoczęło się od podziękowania Gminnemu Ośrodkowi Kultury w Celestynowie za udostępnienie sali, w której odbywały się warsztaty.

W pierwszej części prezentacji p. Szczepanik przedstawiła unijne i krajowe podstawy prawne tworzenia obszarów Natura 2000, zawierające kryteria do wyznaczania ostoi dla rzadkich lub zagrożonych gatunków zwierząt i roślin oraz obszarów ochrony siedlisk przyrodniczych. Omówione zostały założenia i cele tworzenia obszarów chronionych oraz dopuszczalne działania podejmowane w ich obrębie. Przedstawiono także korzyści finansowe i społeczne, jakie niesie ze sobą objęcie danego obszaru ochroną w ramach programu Natura 2000.

Następnie p. Szczepanik zaprezentowała zagadnienia związane z głównym tematem spotkania, czyli sporządzaniem Planu Zadań Ochronnych. Wyjaśniła, z jakiego dokumentu wynika obowiązek ustalenia Planu, a następnie omówiła cele sporządzania tego dokumentu

i jego zakres. Przybliżyła sposób funkcjonowania i możliwość korzystania, przez osoby zainteresowane, z Platformy Informacyjno-Komunikacyjnej, panelu internetowego, na którym zamieszczane będą wyniki kolejnych etapów prac nad projektem Planu Zadań Ochronnych.

Po wystąpieniu Regionalnego Planisty głos zabrał Regionalny Konserwator Przyrody - Pani Anna Ronikier-Dolańska, uzupełniając, że w przypadku obszaru Bagno Całowanie, pomimo tego, że obszary „ptasi”, jak i „siedliskowy” w znacznej mierze się pokrywają, koniecznym jest stworzenie dwóch Planów Zadań Ochronnych. Proces sporządzania dokumentów jest natomiast wspólny.

Kolejną prelegentką była p. Dorota Kotowska. Przedstawicielka firmy FPP Consulting zaprezentowała ogólną charakterystykę obszarów Natura 2000 Bagno Całowanie (PLH140001 i PLB140011). Swoją prezentację zaczęła od omówienia ich lokalizacji i przedstawienia podstaw prawnych do ich utworzenia. Następnie scharakteryzowana została struktura własnościowa gruntów oraz klasy siedlisk występujące na tym obszarze. Zagadnieniem poruszonym w następnej kolejności były walory przyrodnicze obszaru. Przedstawiono również siedliska oraz gatunki, będące przedmiotami ochrony dla projektowanego Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk oraz Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków. W trakcie wystąpienia scharakteryzowane zostały także inne formy ochrony występujące na opisywanym obszarze. Następnie zdefiniowano główne zagrożenia dla siedlisk i gatunków będących przedmiotami ochrony obszaru „ptasiego” i „siedliskowego”. Prelekcję zakończono prezentacją listy osób i instytucji zaproszonych do udziału w pracach Zespołu Lokalnej Współpracy.

Po wystąpieniu głos zabrał Wójt Gminy Osieck, p. Marek Lasocki. Zadał pytanie o możliwość wprowadzenia zmian w przebiegu granic Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Bagno Całowanie.

Odpowiedzi udzieliła Pani Anna Ronikier-Dolańska, zaznaczając, iż jest to możliwe, ale procedura wyłączenia terenu z obszaru należącego do sieci Natura 2000 wymaga zgody Komisji Europejskiej i może być trudna do realizacji.

Kolejną częścią spotkania były prezentacje przygotowane przez specjalistów. Dotyczyły one przedmiotów ochrony w obszarze.

Jako pierwszy wystąpił ekspert ornitolog, pan Wojciech Sobociński. W prelekcji scharakteryzowano poszczególne gatunki ptaków jako przedmioty ochrony w obszarze. Dokonano weryfikacji liczebności gatunków, podanych w standardowym formularzu danych. Zidentyfikowano również zagrożenia dla poszczególnych ptaków. Poza weryfikacją danych pochodzących z SDF, przedstawiono również gatunki pochodzące z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, których nie wymieniono w SDF, a wykazane zostały w trakcie inwentaryzacji z 2008 roku.

Po prezentacji głos zabrała p. Anna Ronikier-Dolańska, pytając, czy na podstawie zebranych materiałów istnieją podstawy do wnioskowania o wprowadzenie zmian w SDF?

Odpowiedzi udzielił p. Wojciech Sobociński. Stwierdził, że jeśli chodzi o gatunki pochodzące z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, które zostały stwierdzone w inwentaryzacji z 2008 roku, to ich liczebności nie są na tyle istotne, aby mogły stać się przedmiotami ochrony. Zauważył również, że istnieją gatunki, które nie powinny figurować w SDF, takie jak: błotniak zbożowy, czy uszatka błotna. Ekspert zasugerował także konieczność wprowadzenia do SDF zapisu dotyczącego koncentracji gęsi zbożowych i gęgaw na opisywanym obszarze.

Głos zabrał również p. Michał Maniakowski, który wyjaśnił krótko czym jest SDF, a następnie przedstawił kolejnego prelegenta.

Głos zabrał dr Wojciech Ciurzycki z Zakładu Botaniki Leśnej SGGW. W pierwszej części swojego wystąpienia nakreślił ogólne zagadnienia związane z pojęciami geobotanicznymi oraz Naturą 2000. Następnie zaprezentowano siedliska, będące przedmiotami ochrony projektowanego Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Bagno Całowanie PLH140001. Przedstawiono również ważne gatunki roślin występujące na obszarze oraz zasugerowano, jakie gatunki zawarte w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej, mogłyby potencjalnie występować na terenie Bagna Całowanie. Zwrócono uwagę na to, że weryfikacja danych, przeprowadzona w toku sporządzania Planu Zadań Ochronnych może przynieść rezygnację lub włączenie siedlisk lub gatunków do przedmiotów ochrony obszaru.

Ostatnia prezentacja dotyczyła owadów, głównie motyli i została przedstawiona przez eksperta w tej dziedzinie, dr Marcina Sielezniewa z Uniwersytetu w Białymstoku.

Na wstępie zaznaczono, że w przypadku bezkręgowców konieczne będzie naniesienie zmian w formularzu SDF. Następnie scharakteryzowano poszczególne grupy

owadów (ważki, chrząszcze i motyle). Zaproponowano również gatunki, które potencjalnie mogłyby występować na tym obszarze. W znacznej mierze skupiono się jednak na motylach. Zaproponowano ocenę stanu populacji dla trzech gatunków motyli, wymienionych w II Załączniku Dyrektywy Siedliskowej. Zidentyfikowano również zagrożenia oraz zaproponowano zadania ochronne dla gatunków, będących przedmiotami ochrony obszaru „siedliskowego” Bagno Całowanie.

Po prezentacji p. Paulina Dzierża z Centrum Ochrony Mokradeł poruszyła kwestię weryfikacji siedlisk motylowych. Ekspert entomolog zauważył, że teren Bagna Całowanie został już włączony do sieci monitoringu motyli w Polsce i na podstawie przeprowadzonych inwentaryzacji można wnioskować na temat stanu ich populacji. Zaznaczył również, że istnieje małe prawdopodobieństwo, że pośród przedmiotów ochrony znajdują się inne motyle z II Załącznika Dyrektywy Siedliskowej.

Głos zabrał również p. Michał Maniakowski wspominając, iż na obszarze Bagna Całowanie notowano także obecność płazów wymienianych w II Załączniku Dyrektywy Siedliskowej. Należą do nich: kumak nizinny i traszka grzebieniasta.

Pan Sylwester Chołast, dyrektor Mazowieckiego Parku Krajobrazowego, dodał, że wkrótce opublikowane zostaną wyniki prowadzonych w Parku badań płazów oraz malakofauny.

Swoje uwagi zgłosił pan Marek Lasocki. Wójt Gminy Osieck po raz kolejny wyraził negatywne zdanie na temat włączenia do obszaru „ptasiego” części gruntów zabudowanych w okolicy wsi Sobienki. Zdaniem wójta powoduje to duże utrudnienia dla mieszkańców gminy.

Pani Anna Ronikier-Dolańska, Regionalny Konserwator Przyrody, stwierdziła, iż można zastanowić się nad wyłączeniem tych terenów z obszaru Natura 2000. Poprosiła jednak o sprecyzowanie, o jakie konkretnie utrudnienia chodzi.

W odpowiedzi pan Marek Lasocki zwrócił uwagę na uciążliwość procedur związanych z koniecznością przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko. Zauważył także, iż uzyskiwanie dopłat rolnośrodowiskowych utrudnione jest przez nadmiernie rozbudowaną biurokrację.

Głos w tej sprawie zabrał pan Bohdan Szymański, przedstawiciel Polskiego Klubu Ekologicznego stwierdzając, iż kluczowym problemem, jeśli chodzi o obszary Natura 2000

jest brak wiedzy na ich temat. Zdaniem pana Szymańskiego, Plan Zadań Ochronnych może z punktu widzenia gminy stać się środkiem sprzyjającym jej rozwojowi i promocji. Zwrócono również uwagę na konieczność podjęcia współpracy pomiędzy przyrodnikami i członkami lokalnych społeczności.

Nawiązując do uwag przedstawionych przez pana Szymańskiego, Pani Anna Ronikier-Dolańska zachęciła przedstawicieli samorządów lokalnych do wzięcia udziału w szkoleniu e-learningowym, dotyczącym obszarów Natura 2000. Szkolenie to organizowane jest przez Generalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska i stanowi kompendium wiedzy na temat obszarów Natura 2000, jej wpływu na rozwój regionu oraz możliwości wykorzystania sieci w promocji.

Następnie głos ponownie zabrał Wójt Gminy Osieck, proponując wyłączenie z obszaru Natura 2000 terenów zabudowanych i przeznaczonych pod zabudowę letniskową, znajdujących się we wsi Sobienki. Zaznaczył również, że stanowisko w tej sprawie Rada Gminy Osieck wyraziła w formie uchwały podczas konsultowania obszaru Natura 2000.

W odpowiedzi Regionalny Konserwator Przyrody Pani Anna Ronikier-Dolańska oraz Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie Pani Aleksandra Atłowska zobowiązały się do przeanalizowania tej kwestii. Stwierdzono, iż można podjąć próbę przeprowadzenia postępowania w sprawie wyłączenia tych terenów z obszaru Natura 2000. Regionalny Konserwator Przyrody poprosiła o Wójta Gminy Osieck o przesłanie ww. uchwały Rady Gminy Osieck wraz z mapą obrazującą obszar proponowany do wyłączenia. Ponadto Pani Anna Ronikier-Dolańska przyznała, że procedury związane z uzyskiwaniem funduszy z programów rolnośrodowiskowych wymagają usprawnienia oraz poinformowała, iż trwają obecnie prace nad opracowaniem specjalnego pakietu dla rolników gospodarujących na obszarach Natura 2000.

Kolejną kwestię poruszył pan Sławomir Chołast. Dyrektor Mazowieckiego Parku Krajobrazowego zadał pytanie, kto będzie realizował zadania ochronne wynikające ze sporządzonego planu zadań ochronnych. Odpowiedzi udzieliła pani Anna Ronikier-Dolańska stwierdzając, że odpowiedzialnymi za realizację Planu Zadań Ochronnych będą podmioty zarządzające gruntami.

Następne pytanie również padło ze strony dyrektora Mazowieckiego Parku Krajobrazowego. Dotyczyło ono terminu zakończenia prac związanych ze sporządzeniem projektu Planu.

Odpowiedziała na nie p. Roniekier-Dolańska zaznaczając, że formalnie projekt powinien być sporządzony do 17 października. Później zostanie on poddany procedurze opiniowania w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie.

Na zakończenie dyskusji p. Bohdan Szymański ponownie podkreślił, iż najważniejszą kwestią, która mogłaby rozwiązać wątpliwości dotyczące Natury 2000 jest edukacja.

Spotkanie zakończył koordynator projektu Planu p. Michał Maniakowski, dziękując zebranych za uczestnictwo i aktywny udział w dyskusji. Przypomniał on również zebranych o terminie kolejnego spotkania.

protokołowała Dorota Kotowska

